

Bijlage 19

Verslag participatie en omgevingsmanagement

Zand- en Grindhandel BRULS B.V. heeft ruim 90 jaar ervaring met zand- en grindwinning in Schinnen en Spaubeek. De vierde generatie is zich in 2018 gaan beraden op de toekomst. Concessies stonden toen aan de vooravond van aflopen. Voor groeve Spaubeek lag er een goedgekeurd eindplan, echter voor de Groeve Schinnen niet. Er is nagedacht over de eindfunctie van de groeves. Blijven het voormalige stort en de groeve Schinnen (samen ca. 70 ha) gesloten of zijn er rendabele en veilige situaties denkbaar waarbij het gebied (deels) openbaar toegankelijk wordt gemaakt?

Het bedrijf Bruls bv, heeft mede ingegeven door de gesprekken met bewoners en de milieugroep Schinnen Spaubeek in het kader van de eindafwerking van groeve Spaubeek, maar ook geïnspireerd door plannen en beleidsdoelen zoals beschreven in het programma Nationaal Landschap Zuid-Limburg (2018-2021), Ontwikkelopgaven Middengebied Zuid-Limburg, het witte landschap (C. Slijpen), Groeven en Gravenrapport (wetenschapswinkel universiteit Wageningen en Hogeschool Van Hall Larenstein) en leven en werken in het landschap (gemeente Beekdaelen), Tussen Geul en Geleenbeek (HeusschenCopier), [REDACTED] opdracht gegeven om een ontwerpend onderzoek te doen. Dat heeft uiteindelijk in 2019 geleid tot een eerste conceptuele en ruimtelijke verkenning met als titel "Groevepark, van verborgen schat naar onschatbare waarde voor mens en natuur".

Bedrijf Bruls bv is vervolgens niet over een nacht ijs gegaan. In 2019 en 2020 heeft het bedrijf met verschillende partijen de tijd genomen om van gedachte te wisselen, kennis te vergaren en zorgvuldig keuzes te maken met de omgeving en deskundige partners. Geen panklaar ontwerp vooraf, maar vooraf luisteren naar de omgeving. Verkennende en verdiepende gesprekken met de milieugroep Schinnen Spaubeek, met de buurten rondom de groeves, met bedrijven in Beekdaelen waarmee versterking kan plaats vinden van de door de gemeente beoogde concepten als beschreven in beleidsnota's.

Meer concreet werd in die fase met zowel de milieugroep als met vertegenwoordigers van de omliggende straten gesproken over:

- Het stoppen van de afgraving in Spaubeek per 2022/2023;
- Het mogelijk creëren van kleinschalige horeca voor wandelaars en fietsers, beperkt aantal vakantiehuisjes, het aanleggen van een waterpartij, een fietsparcours voor mountainbikers (géén motorcross) en een eventuele zonneweide met zonnepanelen op het voormalige stort en het gedeeltelijk publiek toegankelijk maken van het gebied in Schinnen.

Met name uit de buurt kwam naast zeer positieve reacties wel de vraag om te zorgen voor Het zoveel mogelijk waarborgen van rust in het gebied, geen extra verkeer door de straten en geen "milieuvervuiling" in het gebied. Hiermee is verder invulling gegeven aan het proces. Ook is lopende dit proces verkennend gesproken met de voorzitter van Nationaal Landschap Zuid Limburg, ambtelijk en bestuurlijk met de toenmalig verantwoordelijk wethouder uit de gemeente Beekdaelen, ambtelijk en bestuurlijk Beek, ambtelijk provincie limburg en Visit Zuid-Limburg. Om niet voor verrassingen te komen hebben eerste verkennende onderzoeken (quick scans) plaatsgevonden op het gebied van ecologie, natuur (Nb-wet toets), stikstof (Aeriusberekening) en water. Daarnaast is de financieel economische haalbaarheid onderzocht. Tussentijds heeft (ambtelijk) afstemming plaatsgevonden met de provincie en de gemeente.

Met Attero is verkennend gesproken over de mogelijkheden op het voormalige stort. Attero is de beheersorganisatie van het stort. Ze zijn verantwoordelijk voor een veilige en milieuverantwoorde

oplevering van het stort zodat de nazorg daarvan na voldaan te hebben aan de wettelijk gestelde regels overgedragen kan worden aan de provincie.

Met als thema “leven en werken in het landschap” heeft de plattelandsgemeente Beekdaelen voor een voortrekkersrol gekozen voor een gezonde en duurzame leefomgeving. In dit perspectief staat het landschap op één. Een uitdagende landschappelijke verbinding tussen Geuldal en Geleenbeek vormt het raamwerk waarin de gemeente Beekdaelen de verbinding opzoekt tussen gezonde bodems, een robuust groenblauw raamwerk, een waardevol recreatief netwerk, duurzaam ondernemerschap, een autoluw en beleefbaar plateau landschap en natuur-inclusieve streekgebonden landbouw. In april 2020 heeft het college van B&W een 4-pager naar de raad gezonden van “Geul tot Geleenbeek” waarin men laat zien hoe een viertal ondernemers waaronder bedrijf Bruls bv. met haar ontwikkelingsvisie over de groeves als katalysator kunnen optreden voor een integrale gebiedsontwikkeling. Alfabrouwerij, De Reusch en Bruls bv hebben in dit kader onder leiding van de verantwoordelijk wethouder en onder aanwezigheid van de voorzitter van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg diverse gesprekken gevoerd hoe tot versterking van de visies kan worden gekomen.

Van alle in de periode 2019-2020 gevoerde overleggen zijn bewust geen formele verslagen gemaakt. Iedereen moest vrij kunnen spreken en niet vastgelegd kunnen worden op woorden. Het ging immers om elkaar conceptueel te versterken en gezamenlijk te onderzoeken waar mogelijke showstoppers zouden kunnen liggen, dan wel waar zaken versterkt konden worden. Een en ander heeft ertoe geleid dat, ook ondanks de beperkingen vanwege covid-19, het Kernteam

onder leiding van de Bruls bv begin 2021 zo ver was dat er een Masterplan kon worden opgesteld. Letterlijk in de groeve in de winter van 2020/2021 is met input van diverse deskundigen (op gebieden als ecologie, horeca, architectuur, financiën, etc.) de droom van de Bruls bv vertaald in een Masterplan “Groevepark Schinnen-Spaubeek”.

Een plan waarin met alle belangen zo veel mogelijk rekening is gehouden. Een plan met oog voor natuur en landschap. Maar ook een plan waar op hoofdlijnen is gekeken is naar de financieel economische haalbaarheid.

Vanaf dat moment is het Groevegebied tot “Silt” (= fractie zand en na een letterwisseling met een knipoog verwijzende naar een “stil” gebied) gedoopt en is “beleef Silt” meer concreet geworden.

Het bedrijf Bruls bv is zoals uit het voorgaande blijkt niet over een nacht ijs gegaan. Gebruikelijk is dat veel van de onderzoeken en overleggen plaatsvinden in de opmaat naar een ontwerp bestemmingsplan. Daar is bewust niet voor gekozen. Een omgevingsdialoog kan pas goed plaats vinden als voorverkenningen worden gedaan en de omgeving wordt betrokken bij een ontwikkelproces. Dat alles voordat een formeel publiek proces op gang wordt gebracht. Dat kost meer inspanningen en kosten aan de voorkant, maar neemt partijen daarmee wel serieus. Ook alleen dan kan duidelijk worden of het zin heeft en in welke vorm dat met de planontwikkeling moet worden doorgegaan. Daarbij wordt en werd niet alleen gesproken over een eindplan in relatie tot de omgeving, maar ook over de consequenties in de opmaat naar het uiteindelijke plan. Bijvoorbeeld dat er tijdens de aanleg ook aan- en afvoer zal plaatsvinden met (vracht)auto's om de noodzakelijk waterplas te maken. In de gesprekken met de omgeving bleek dat de combinatie van de verschillende aspecten (natuur, water, kleinschalig verblijfstoerisme, openbaar wandelgebied, duurzame energie) erg aansprak.

Vorbereidingen zijn vervolgens getroffen om het plan formeel te maken. Alvorens dat te doen zijn de plannen in maart 2021 deels via digitale sessies en deels in de groeve Schinnen toegelicht aan de colleges van B&W van de gemeenten Beek en Beekdaelen. Voor de gemeente Beek was het meer een bevestiging van de met de gemeente gemaakte afspraken t.a.v. de afwerking van groeve Spaubeek, maar voor de gemeente Beekdaelen was het een vernieuwende ontwikkeling van de groeve Schinnen en het voormalige stort. In potentie als ontwikkelgebied al genoemd in het rapport Gebiedsontwikkeling A76 (april 2018).

Ook is geformuleerd wat “Silt” verwacht van de provinciale en gemeentelijke overheid. Samengevat:

De provincie:

- Zal een ontgrondingsvergunning moeten geven;
- Nb-wet ontheffing i.h.k.v. soortenbescherming moeten verlenen;
- Heeft ook invloed op de overdracht van het afgewerkte stort (afdichting) en de energielevering middels zonnepark (halen doelen 2030/toets aan de zonladder);
- Zal i.h.k.v. formeel vooroverleg voorontwerp bestemmingsplan nut & noodzaak van de voorgenomen ontwikkeling toetsen en beoordelen of in voldoende mate aandacht besteed is aan de landschappelijke kernkwaliteiten.

De Gemeente Beekdaelen:

- Wordt als intermediair gevraagd om een gezamenlijk bestuurlijk overleg/bezoek van Provincie/Gemeente over het totaalplan (lees: Masterplan) te organiseren;
- Wordt gevraagd een positief signaal c.q. grondhouding in te nemen op het moment dat het Masterplan op 26 maart a.s. naar buiten wordt gebracht;
- Wordt gevraagd samen met Bruls bv. te komen tot een intentieovereenkomst met uiteraard respect van ieders (formele; zoals die van bevoegd gezag) verantwoordelijkheden en met duiding van ieders rol m.b.t. de herontwikkeling van het gebied. Zo ontstaat een goed gevoel i.r.t. de volgende stap ten aanzien van middelen inzet;
- Wordt verzocht de noodzakelijke ruimtelijke ordeningsprocedure op te starten en te doorlopen.

De reacties in de diverse sessies waren overwegend positief.

Op 26 maart 2021 is het plan SILT openbaar gemaakt. Primair door middel van presentaties aan de gemeenteraden van Beek en Beekdaelen. Ook was er de mogelijkheid voor raadsleden om toelichting te krijgen ter plaatse van de Groeve Schinnen. Daarnaast is het plan met een huis aan huis bezorgde bewonersbrief toegelicht. Via een website (www.bezoeksilt.nl) kon men kennisnemen van de plannen en werd de mogelijkheid geboden om vragen en/of opmerkingen te maken over de plannen. Die mogelijkheid blijft bestaan gedurende het gehele proces. Ook kon men zich inschrijven om op gezette tijden een nieuwsbrief te ontvangen, die overigens ook steeds op de site zal worden gepubliceerd. Tot op heden zijn er 155 inschrijvingen voor de nieuwsbrief. Ook is een brochure over de planontwikkeling breed verspreid. Voormalig wethouder van Beekdaelen dhr. Roy van der Broek, de algemeen directeur Visit Zuid-Limburg mw. Niewierra, de vm. voorzitter van Milieugroep Schinnen Spaubeek dhr. Simons en de voorzitter van Nationaal Landschap Zuid-Limburg dhr. T. Greessel waren bereid om als ambassadeurs van Silt te fungeren.

In mei 2021 heeft het kernteam Silt de mogelijkheid gehad om de plannen ter toetsing toe te lichten aan de Themagroep Vrijetijdseconomie bestaande uit ambtelijke vertegenwoordiging van de Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie. Met de door de themagroep gemaakte opmerkingen kon de planontwikkeling nog meer aan kracht winnen.

Vanaf publicatie van de concept plannen is in de tweede helft van 2021 regelmatig overleg gevoerd met vertegenwoordigers van de milieugroep Schinnen Spaubeek en met vertegenwoordigers van de individuele buurten. Omdat de plannen publiek zijn gemaakt medio 2021 zijn vanaf dat moment ook van de desbetreffende gesprekken verslagen gemaakt. Uit die verslagen kan opgemaakt worden dat genoemde vertegenwoordigingen erg positief staan ten opzichte van Silt en het openbare en natuurlijke karakter van de plannen. Men vindt het een meerwaarde voor de omgeving en begrijpt ook de verdienmodellen. Naast de aandacht voor mobiliteit in de exploitatiefase krijgen aspecten als

overlast tijdens de aanlegfase (veiligheid, geluid, snelheid, stof) eveneens extra aandacht. Daarbij speelt ook, en met name, de bestaande openbare infrastructuur een rol.

In juli heeft het college van B&W laten weten dat ze een positieve grondhouding aannemen t.o.v. Silt. Aandachtspunten zijn de hydrologie en het omgevingsmanagement. Het college heeft haar positieve intenties in juli 2021 aan de gemeenteraad laten weten. Daarbij wordt extra benadrukt het essentieel karakter van de waterpartij voor het plan.

Om de omgeving en belangstellenden een nog beter beeld te laten krijgen van Silt zijn in het gebied (voormalig stort en groeve Schinnen) op zaterdag 25 en zondag 26 september 2021 open dagen gehouden.

Tijdens de twee dagen konden belangstellenden door het gebied lopen en op basis van grote borden op de diverse plaatsen horen, zien en ervaren hoe Silt vormgegeven gaat worden. Deskundige toelichting werd gegeven door Marc Heusschen (HeusschenCopier, Landschapskracht). Er werden veel vragen gesteld die naar tevredenheid beantwoord konden worden. Ook konden mensen via invulformulieren vragen achterlaten die telefonisch of via mail beantwoord werden. De dagen werden druk bezocht. Het concept van kleinschalig toerisme in combinatie met het openbare en natuurlijke karakter sprak ook tijdens deze dagen zeer aan.

Op 7 december 2021 heeft de gemeente officieel het plan Silt ter afstemming voorgelegd, door middel van het door het kernteam Silt ingevulde formulier, aan de Themagroep Vrijetijdseconomie. Het kernteam heeft een toelichting op het plan kunnen geven.

Op 8 december heeft het kernteam langs digitale weg een toelichting gegeven aan de gemeenteraad van Beekdaelen. Veel raadsleden waren gezien het voorgaande al bekend met Silt. Nu was echter het moment om Silt in zijn totale samenhang te laten zien en de planning die daarbij voor ogen stond. Belangrijke ijkmomenten zijn het opstellen van een ontwerpbestemmingsplan, een overeenkomst met de gemeente en aanvraag ontgrondingsvergunning. Alle onderzoeken in dat verband zijn medio 2021/2022 opgestart.

Dat was ook het moment om, naast bilaterale gesprekken met vertegenwoordigers van omliggende buurten en de milieugroep Schinnen Spaubeek, structureel te gaan werken met een klankbordgroep. De basis afspraken welke eerder al via de gesprekken en verslagen met de vertegenwoordigers van de verschillende buurten en de milieugroep zijn gemaakt, vormen de basis voor de gesprekken in de klankbordgroep. De basis afspraken op hoofdlijnen zijn:

- Vertegenwoordigers onderschrijven het concept en vinden het van toegevoegde waarde voor het gebied; daarbij ligt de nadruk op kleinschalig toerisme (max. 60 verblijfseenheden in de groeve), het creëren van een schone waterplas met ecologisch ingerichte oevers, faciliteiten voor wandelaars en fietsers, natuurlijke inrichting, openbaar toegankelijk, mogelijkheden voor educatie;
- Omliggende bewoners kunnen het gebied overal vrij betreden (indien nodig met een pas);
- Ontgraven t.b.v. de waterplas is logisch gevolg; ca. 4/5 jaar over 200 dagen per jaar gemiddeld 60 (30 leeg 30 vol) vrachtwagens per dag. Met het oog hierop worden meer in detail afspraken gemaakt (eventueel vast te leggen in overeenkomsten) met vooral bewoners Nutheweg;
- Voldoende parkeergelegenheid binnen Silt
- Geen hoofdingang Silt via Nagelbeek.

In de klankbordgroep zitten 2 vertegenwoordigers per buurt en de milieugroep en ook ambtelijke vertegenwoordiging vanuit de gemeente. De functie van de klankbordgroep is kritisch meedenken en meepraten vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daarnaast zijn de leden de oren en ogen vanuit de buurten. Signalen opvangen en inbrengen zodat van meet af aan vragen vanuit buurten beantwoord kunnen worden. Signalen zullen zichtbaar opgevangen worden en indien mogelijk een vertaling krijgen. Via de klankbordgroep blijven, met het oog op eerdergenoemde basis afspraken en afhankelijk van welke aspecten welk gebied raken, separate overleggen mogelijk. Zo zal de milieugroep vooral de vinger aan de pols willen houden voor wat betreft de te realiseren natuurdoelen en mogelijke milieuhinder, terwijl de Nutheweg vooral wil weten hoe de overlast van in- en uitrijdende vrachtauto's zo veel mogelijk beperkt blijven. Positief is men over het feit dat Silt de huidige sociaal onveilige situatie in het gebied kan verdringen.

Van meet af aan werd duidelijk dat de omwonenden vooral moeite hebben met de gevaarlijke verkeerskundige situatie die ontstaan is sinds de aansluiting van de "turborotonde" van de buitenring op de (nieuwe) Nutheweg. Ook de moeizame communicatie daarover met RWS en de gemeente was een doorn in het oog. De aansluiting is erg onveilig en moet verbeterd worden. Men ziet dat los van de ontwikkeling Silt. De invloed daarvan op het onderliggende wegennet is minimaal. Mooi om te zien dat via de klankbordgroep Silt, zoals door Bruls bv. in het leven is geroepen, een rol kan spelen als verbinder tussen buurt RWS en gemeente over de dialoog over de onveilige situatie. Met name de bewoners Nutheweg vinden dat naast de genoemde verkeerssituatie de wijk zich de laatste jaren achtergesteld ziet met betrekking tot het onderhoud van de openbare ruimte en de handhaving hierin. Er is veel last van hangjongeren en het dumpen van (drugs)afval. Er heerst een onveilig gevoel. Naast de natuurlijke inbedding gaat Silt bijdragen aan het oplossen van de sociaal onveilige situatie in het gebied.

De eerste klankbordgroep heeft plaatsgevonden op 15 december 2021. Daarna is de klankbordgroep op 2 februari en 23 maart 2022 bijeengewees. Vervolgens moest gewacht worden op de resultaten van diverse onderzoeken. Deze zijn medio juli opgeleverd. Ook heeft in de maanden april en mei 2022 verdiepend overleg per buurt plaatsgevonden en is daarnaast met de buurten over de met de gemeente gesloten overeenkomst gesproken. Alle gesprekken waren positief kritisch. Met de buurt Nutheweg is een separate overeenkomst gesloten over het terugdringen van overlast tijdens de uitvoeringsfase.

De ingestelde klankbordgroep heeft in de opmaat naar het ontwerp bestemmingsplan 4 maal vergaderd. In de laatste bijeenkomst op 1 september 2022 heeft men zich positief uitgesproken over de plannen. Men hoopt op snelle uitvoering en men ziet Silt als meerwaarde voor het gebied.

Afgesproken is dat de klankbordgroep ook tijdens de uitvoerings- en exploitatiefase regelmatig bij elkaar zal komen. Ook om vinger aan de pols te houden. De lijnen willen partijen kort houden.